

Rolnictwo za granicą

Jerzy J. Lipa

Instytut Ochrony Roślin w Poznaniu

EPPO — Europejska Organizacja Ochrony Roślin (1951–1997)

Kwarantanna i ochrona roślin, która wchodzi w zakres działalności Komitetu Ochrony Roślin przy Wydziale Nauk Rolniczych i Leśnych PAN, stanowi nie tylko dziedzinę naukowych badań rolniczych, lecz także wiąże się z odpowiednimi międzynarodowymi regulacjami prawnymi, a nawet ograniczeniami w międzynarodowym handlu produktami rolno-spożywczymi. Dobitym dowodem tego jest Międzynarodowa Konwencja Ochrony Roślin (IPPC = International Plant Protection Convention) obowiązująca od 1929 r., do której wprowadzono odpowiednie zmiany w roku 1951 i 1979, aby przystosować ją do nowych warunków handlu produktami rolnymi. Konwencja ta jest zdeponowana w siedzibie FAO w Rzymie i Polska jest jednym z wielu jej sygnatariuszy. Zgodnie z artykułem VIII Konwencji w 1951 r. powstała w Europie Międzyrządowa Europejska Organizacja Ochrony Roślin (EPPO — European Plant Protection Organization), w której Polskę reprezentuje Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej; należy do niej 38 krajów: Anglia, Albania, Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Luksemburg, Malta, Maroko, Norwegia, Polska, Portugalia, Rosja, Rumunia, Słowacja, Szwajcaria, Szwecja, Tunezja, Turcja, Ukraina, Węgry i Włochy.

Zadania EPPO

Główne zadania EPPO to:

- zapobiegać rozprzestrzenianiu się chorób i szkodników w krajach członkowskich w Europie i rejonie śródziemnomorskim;

- rozwijać wspólną strategię przeciw kwarantannowym szkodnikom i chorobom przez ujednoczenie przepisów fitosanitarnych w krajach członkowskich;
- zapewnić współpracę krajów członkowskich w zakresie rejestracji środków ochrony roślin, kwalifikowania roślinnego materiału rozmnożeniowego, sygnalizacji pojawów agrofagów;
- promować stosowanie nowoczesnych, bezpiecznych i skutecznych sposobów zwalczania agrofagów zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej i ochrony roślin;
- zapewnić prawidłową wymianę informacji w zakresie ochrony i kwarantanny roślin;
- zapewnić krajom członkowskim korzystne stosunki z Unią Europejską oraz z innymi organizacjami.

Struktura EPPO

Na czele EPPO stoi Komitet Wykonawczy złożony z przedstawicieli 7 krajów wybieranych na 4 lata, który zdaje sprawozdania na corocznych spotkaniach Rady, będącej zgromadzeniem przedstawicieli wszystkich krajów członkowskich. Bieżącą działalnością EPPO kieruje Dyrektor Generalny z Sekretariatem EPPO, który znajduje się we Francji: 1 rue Le Notre, 75016 Paris; fax (1) 42248943.

Działalność EPPO

Działalność EPPO jest programowana przez Grupę Roboczą ds. Regulacji Fitosanitarnych oraz Grupę Roboczą ds. Środków Ochrony Roślin, które mają spotkania każdego roku. Przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich mogą uczestniczyć w pracach grup, które mają także stałych wybranych członków, co zapewnia ciągłą działalność. Grupy robocze ustalają program działalności EPPO, zatwierdzany przez Radę i Komitet Wykonawczy EPPO. Jest on realizowany przez specjalistyczne Panele Ekspertów, w skład których wchodzi specjaliści imiennie desygnowani przez kraje członkowskie. Każdego roku ma miejsce 10–15 spotkań panelowych w poszczególnych krajach członkowskich. Na przykład niedawno w Instytucie Ochrony Roślin miały miejsce dwa panelowe spotkania EPPO, jedno nt. "Problemy kwarantanny roślin w lasach", a drugie nt. "Informacja w kwarantannie roślin".

EPPO organizuje także duże i ważne międzynarodowe konferencje z zakresu ochrony roślin na tematy ważne dla wszystkich lub większości krajów członkowskich, na przykład metod diagnostyki agrofagów lub komputerowych programów doradczych w ochronie roślin.

Istotną działalnością EPPO jest konsolidowanie międzynarodowej aktywności krajów członkowskich w zakresie ochrony i kwarantanny roślin i ich stosunków w tej dziedzinie z Unią Europejską, Organizacją Rolnictwa i Wyżywienia (FAO) oraz ze Światową Organizacją Handlu (WTO) zwłaszcza w zakresie Porozumienia o Stosowaniu Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych, które jest wynikiem układu GATT.

Osiągnięcia EPPO

EPPO prowadzi wieloraką działalność i ma osiągnięcia niezwykle korzystne i przydatne dla krajów członkowskich, z których tylko przytoczę następujące:

EPPO Bulletin

Jest to kwartalnik, w którym drukowane są prace badawcze i przeglądowe dotyczące biologii i ekologii agrofagów, ich diagnostyki oraz technologii zwalczania. Czasopismo to jest wydawane od 1971 roku i dotychczas ukazało się 26 tomów, z których każdy liczy około 750 stron. Na łamach EPPO Bulletin zamieszczane są materiały konferencji EPPO. Na podkreślenie zasługuje, że na łamach EPPO Bulletin często ukazują się publikacje autorów z Polski.

Wydawnictwa książkowe EPPO

Za niezwykle cenne dla dziedziny kwarantanny i ochrony roślin należy uznać wydanie przez EPPO dwóch książek: *Quarantine Fests for Europe* oraz *Illustrations of Quarantine Pests for Europe*. Książki te zostały omówione w 3 z 1996 r. i 4 z 1997 r. numerze *Postępów Nauk Rolniczych*.

Zasady dobrej praktyki ochrony roślin

Wiemy, że chemiczne środki ochrony roślin wymagają poprawnego stosowania, aby nie powodowały ujemnych następstw dla środowiska i zdrowia ludzi. EPPO opracowało zasady dobrej praktyki ochrony roślin (*Guidelines on good plant protection practice*) dla 9 roślin uprawnych, które zostały omówione w nr 5 z 1996 r. *Postępów Nauk Rolniczych*.

Zasady oceny skuteczności środków ochrony roślin

Chemiczne środki ochrony roślin podlegają wnikliwej ocenie w procesie rejestracyjnym i EPPO poświęca w swej działalności dużo uwagi temu zagadnieniu. Szczególnie istotna jest poprawna ocena skuteczności środka przeciw danemu agrofagowi, jak również ocena wpływu na środowisko. EPPO opracowało ponad 200 zasad oceny skuteczności środków ochrony (*Guidelines for the efficacy evaluation of plant protection products*), które odnoszą się do poszczególnych grup preparatów, chorób, szkodników lub chwastów oraz pożytecznych elementów środowiska.

Komputerowy program informacyjny RQR

Komputerowy program EPPO "Kwarantanna Roślin" jest niezwykle przydatny dla służb kwarantanny i ochrony roślin krajów członkowskich oraz dla pracowników naukowych i dydaktycznych. Jest to baza danych o agrofagach kwarantannowych, ich rozprzestrzenieniu i roślinach żywicielskich. Program ten jest systematycznie aktualizowany.

Biuletyny informacyjne

EPPO regularnie wydaje dwa biuletyny EPPO News oraz EPPO reporting service, które zawierają ważne informacje o rozprzestrzenieniu kwarantannowych agrofagów, nowych metodach diagnostycznych itp. bardzo przydatnych dla specjalistów ochrony roślin.

Podsumowanie

Przedstawione informacje o EPPO wyraźnie świadczą o różnorodnej działalności tej organizacji, a na podkreślenie zasługuje aktywny udział członków Komitetu Ochrony Roślin PAN w działalności i osiągnięciach tej organizacji.